

نقش حضور مهاجران افغانی در احساس امنیت اجتماعی

(نمونه موردی: شهر مشهد)

تاریخ دریافت:

۱۳۹۷/۱۱/۱۰

تاریخ پذیرش:

۱۳۹۷/۱۲/۰۲

صص: ۹۷-۱۲۶

دکتر سیدخلیل سیدعلیپور^۱

چکیده

اندکی پس از انقلاب اسلامی در ایران، تحولاتی عمیق در افغانستان روی داده و همین امر به یکی از مهمترین امواج مهاجرت در جهان تبدیل شد و ایران نیز در این میان سهم عمده ای داشته و دارد. این پدیده ناخواسته بود و دولت ایران در آن وقت وحتى اکنون در قبال مهاجر پذیری از افغانستان مقاومت به خرج داده و می دهد از آن زمان تاکنون جمهوری اسلامی ایران با تبعات حضور این افراد درگیر است. تحقیق حاضر در نظر دارد نقش حضور مهاجران افغانی در احساس امنیت اجتماعی شهروندان در شهر مقدس مشهد را مورد مطالعه قرار دهد. تحقیق حاضر از نظر هدف در گروه تحقیقات کاربردی و به لحاظ روش در گروه تحقیقات توصیفی - پیمایشی قرار دارد. گروه مورد مطالعه در این تحقیق تعداد ۳۸۴ نفر از شهروندان

ABSTRACT

شهر مقدس مشهد می باشند که به روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شده اند سه سوال تحقیق در نظر دارد تاثیر تعامل شهروندان با مهاجران افغانی در احساس امنیت جانی ، احساس امنیت اقتصادی و احساس امنیت اخلاقی را مورد بررسی قرار دهد. روش جمع آوری اطلاعات در این تحقیق پرسشنامه محقق ساخته می باشد که روایی آن به شکل قضاوتی و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مورد تایید قرار گرفته است. برای پاسخ به سوالات تحقیق از روش غیر پارامتری کروسکال والیس استفاده شده است. نتایج حاصل از انجام تحقیق نشان داده است که شهروندانی که دارای تعامل بیشتری با مهاجران افغانی هستند دارای احساس امنیت اخلاقی و اقتصادی کمتری هستند ولی میزان احساس امنیت جانی در گروهی که تعامل بیشتری با مهاجران افغانی داشته اند در مقایسه با سایر شهروندان اختلاف معنی داری نداشته است.

واژگان کلیدی: امنیت جانی ، امنیت اقتصادی ، امنیت اخلاقی

مقدمه:

مهاجرت همزاد و هم سرنوشت آدمیان بوده است و از سپیده دم تاریخ بشر تا امروز به شیوه ها و چهره های گوناگون جریان داشته است. نمی توان فصل و مقطعی از تاریخ و سرنوشت آدمیان را یافت که عاری و تهی از هجرت و نقل مکان افراد و گروههای بشری باشد. انسان ها همیشه و همواره در جستجوی مأوایی بهتر و زندگی پر رونق تر و گاه به دلیل تهدیدها، کشتارها و سرکوب ها و گاه به دلیل تغییرات ناگهانی محیطی و سایر عوامل و دلایل مشغول هجرت و تغییر موطن خود بوده اند. (ارزگانی، ۱۳۸۵) مهاجرت و جابه جایی مکانی انسان ها، به عنوان موضوعی پایدار در رشته های گوناگون علوم انسانی و اجتماعی، توجه پژوهشگران را به خود معطوف داشته است (سجادپور، ۱۳۸۴). مهاجرت یکی از چهار عامل اصلی تغییر و تحول جمعیت بوده و به دلیل ماهیت خود می تواند علاوه بر تغییرات درازمدت و طولانی، آثاری سریع و کوتاه مدت نیز در تعداد و ساختار جمعیت ایجاد کند (زنجانی، ۱۳۸۰). مهاجرت را می توان مجموعه ای از فرایندها با ابعاد مختلف دانست که به عبور از مرزهای سیاسی کشور، به صورت فردی، خانوادگی و گروهی اشاره دارد (واترز، ۲۰۰۹)، به طوری که این حرکات به اقامت آنها در موقعیت جدید جغرافیایی بینجامد (بواله، ۲۰۰۹). از نظر اداره امور اجتماعی سازمان ملل مهاجر کسی است که جهانگرد، بازرگان، دانشجو و یا مسافر نباشد. جزء ساکنان مراکزی که به

ABSTRACT

طور عادی بین دو کشور رفت و آمد می‌کنند، نباشند و جزء پناهندگان و یا افراد و یا جمعیت‌های جابجا شده و یا انتقال یافته نباشند. با توجه به مباحث ذکر شده باید گفت: که عوامل زمانی- مکانی- انگیزشی در بروز پدیده مهاجرت نقش اساسی دارند. بر این اساس می‌شود گفت که مهاجرت حرکت انسان‌ها از یک نقطه به نقطه دیگر، در فاصله زمانی خاص، با قصد و انگیزه بهبودخواهی است و باید دانست که در امر جابه‌جایی‌های جمعیتی دو نوع گریز از اضطرار و اجبارهای محیطی، خود نوعی بهبودخواهی و رفاه‌طلبی است. از این‌رو انگیزه غالب مهاجرت بهبودطلبی، آسایش و آرامش است. باید افزود که مهاجرت و مهاجر با پناهنده متفاوت است که از نظر کمیساریای عالی سازمان ملل متحد: پناهنده کسی است که به علل ترس موجهی که داشته یا دارد از اینکه به خاطر دین، نژاد، عقاید سیاسی، تحت تعقیب در آید، از کشور متبوع خود و یا اگر تابعیتی دارد از کشوری که قبلاً ساکن آن بوده است خارج شود و به خاطر ترس مزبور نخواهد از حمایت کشور متبوع خود برخوردار باشد و اگر فاقد تابعیت است نخواهد به کشوری که قبلاً در آنجا بوده بازگردد در واقع مهاجرت به معنای از دست دادن تابعیت نیست و مهاجر می‌تواند تابعیت اصلی خود را حفظ نموده و در صورت تمایل به کشور خود بازگردد و از

حمایت دولت متبوع خود برخوردار شود، اما پناهنده برعکس است. (امیدی، ۱۳۹۲).

بیشتر علاوه بر مسائل مربوط به تفاوت‌های فرهنگی، مهاجران غیرقانونی مرتکب جرائم اجتماعی زیادی از جمله قاچاق مواد مخدر، تجاوز جنسی، شرارت‌های خیابانی و نظایر آن می‌گردند، حتی خیلی از مهاجران برای کار مهاجرت نمی‌کنند، بلکه مجرمانی هستند که برای فرار از مجازات از کشور خود گریخته‌اند. شبکه‌های تبهکاری بزرگی در دنیا وجود دارند که از مهاجرانی که با جوامع میزبانان وفق نمی‌یابند استفاده می‌کنند. مشهورترین نمونه این شبکه‌ها در قرن ۲۰، مافیای ایتالیاست، شبکه‌ای که تشکیلاتش را با به‌کارگیری عده وسیعی از مهاجران بنا نهاده است. از طرفی، حضور گسترده مهاجران ایتالیایی در سراسر اروپا، آمریکای مرکزی و جنوبی، حوزه دریای کارائیب، ایالات متحده و کانادا، کمک شایان توجهی به این شبکه می‌کند. همچنین، پایان جنگ سرد و کشمکش در منطقه بالکان، موجب مهاجرت دسته‌جمعی مهاجرانی گردید که به عنوان نیرویی محرک برای استقرار برخی از شبکه‌های تبهکاری پررونق حال حاضر دنیا به کار گرفته شدند. گروه‌های قومی آلبانیایی، خواه آلبانیایی تبار و خواه کوزووتبار، برجسته‌ترین

ABSTRACT

و پراهمیت‌ترین این شبکه‌ها بوده‌اند و دامنه فعالیت‌شان مخصوصاً در زمینه قاچاق مواد مخدر، سلاح، سیگار، مهاجرت غیرقانونی و قاچاق زن برای روسپیگری است (کاپور و هال، ۱۳۸۶). تهدیدات اقتصادی ناشی از مهاجرت نیز می‌توانند خارجی، داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی باشند. به هر روی از هر نوعی که باشند، می‌توانند زیربنای اقتصاد کشور را به مخاطره اندازند و سطح رفاه و قدرت اقتصادی کشور را هدف قرار دهند. مهاجران محدودیت‌هایی برای کشور میزبان به وجود می‌آورند. آنها معمولاً از نظر اقتصادی در سطح پایینی قرار دارند و هزینه‌های قابل توجهی را در رابطه با مسکن، آموزش، بهداشت، تأسیسات حمل و نقل و ارتباطات و نظایر آن بر کشور میزبان تحمیل می‌کنند (آنویل، ۱۹۹۲).

پیش از انقلاب اسلامی، عدهٔ قلیلی از افغان‌ها برای کار به ایران مهاجرت کرده بودند. پس از اشغال افغانستان توسط قوای اتحاد جماهیر شوروی سابق مهاجرت افغان‌ها به ایران جنبهٔ سیاسی و عقیدتی به خود گرفت (شفایی، ۱۳۸۶). سه دهه جنگ در افغانستان باعث شد تا میلیون‌ها نفر از کشور گریخته و برای سر پناه یافتن به کشورهای همسایه و اکناف دنیا پراکنده شوند. افغان‌ها در دههٔ ۸۰ میلادی بزرگ‌ترین رقم پناجویان دنیا را تشکیل می‌دادند که چندین میلیون آن در ایران و

نیز در پاکستان زندگی می کردند(جاوید، ۱۳۸۶). در طی ۱۴ سال حاکمیت حزب دموکراتیک خلق افغانستان، حدود یک و نیم میلیون افغانی به ایران مهاجرت کردند. در این دوره ایران به آن ها در شهرهای مختلف اجازه اقامت داد. البته به عده زیادی نیز در همان زمان اجازه اقامت داده نشده بود و بصورت غیر قانونی زندگی می کردند. پس از پیروزی گروههای مجاهدین در افغانستان در سال ۱۹۹۲ دولت ایران همواره کوشیده است تا افغان ها را از ایران اخراج کند(شفایی، ۱۳۸۶). با سقوط طالبان به دلیل حمله آمریکا و متحدانش به افغانستان، دولت جدید افغانستان اعلام کرده است که کاملاً پذیرای مهاجران است و سعی در باز سازی کشور دارد. اما به خاطر شرایط بسیار بد اقتصادی و معیشتی که محصول سه دهه بی ثباتی و جنگ داخلی است و همچنین نا امن بودن بسیاری از مناطق به خاطر درگیری با نیرو های طالبان و دیگر گروههای مسلح، مسئله بازگشت مهاجران چندان مورد استقبال قرار نگرفته است. انگیزه اصلی مهاجرت در شرایط فعلی یافتن کار و تأمین اندک معیشت است. دولت فعلی افغانستان هنوز نتوانسته است زیر ساخت اقتصادی مناسب برای اشتغال زایی و تقویت اقتصاد را فراهم کند و در نتیجه کارگران مهاجر تمایلی ندارند که به افغانستان باز گردند(شاکری، ۱۳۸۶). مهاجرین افغانی به دو دسته قانونی و غیر قانونی تقسیم می شوند. مهاجران قانونی آن هایی

ABSTRACT

هستند که در دو آمایش سال های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۴ شرکت کردند و از وزارت کشور کارت شناسایی دریافت کردند. در مورد مهاجران غیر مجاز آمار دقیقی وجود ندارد و بیشتر بر اساس حدس و گمان اعدادی بیان می شود. برآورد می شود که تعداد این افراد حدود یک میلیون نفر باشد (عظیمی، ۱۳۸۶).

در همین راستا طبق برآوردهای صورت گرفته، حدود دو میلیون سیصد و پنجاه هزار مهاجر افغانی در ایران ساکن هستند که یک میلیون و ششصد هزار فرصت شغلی را اشغال کرده‌اند و نود و یک درصد از این افراد نیز دارای تخصص نیستند با توجه به این آمار می‌توان به سادگی احساس ناامنی روانی و اجتماعی را در میان شهروندان ایران بخصوص مناطق افغانی‌نشین مشاهده کرد در کنار آن هزینه‌های سالیانه انتقال اتباع افغانی به خارج از کشور و ایجاد شغل‌های کاذب در این شرایط و مبالغ هنگفتی که برای تردد این افراد باید در دستگاه‌های مختلف اختصاص یابد نیز از دیگر مسائلی است که می‌تواند بر احساس ناامنی شهروندان ایرانی تأثیرگذار باشد. ضمن آنکه در کنار تمام این نابسامانی‌ها افزایش میزان گرایش ازدواج اتباع افغانی با ایرانیان بخصوص مردان افغانی با زنان ایرانی و مراجعت افغانه به کشورشان بعد از بهبود وضعیت امنیت افغانستان و از هم‌پاشیدگی خانواده و تولد

فرزندان دورگه ایرانی- افغانی، از دیگر چالش‌های موجود است. ضمناً از دیگر مسائل مربوط به حضور آنان در ایران، بحث امنیتی حضور افغانه در ایران می‌باشد که از موارد جدی است که با دقت در عوامل بروز جرایم می‌توان به آن پی برد. بر اساس آمار موجود در ۷۰ درصد از جرایم خشن افغانه به صورت مستقیم و غیرمستقیم نقش داشته و اکثر باندهای مواد مخدر نیز به دلیل تولید این مواد در افغانستان، افغانه حضور دارند (ترابی، ۱۳۸۵).

امنیت در لغت به معنای ((نداشتن دلهره و دغدغه است. بنابراین، معنای لغوی امنیت ((رهایی از خطر، تهدید، آسیب، اضطراب، هراس، نگرانی یا وجود آرامش، اطمینان، آسایش، اعتماد، تامین، ضامن است)) (ماندال، ۱۳۷۹). امنیت اجتماعی (جامعه‌ای) که معطوف به حفظ و تداوم هویت اجتماعی و فرهنگی جامعه، در شرایط متغیر و متحول اجتماعی است، بیش از هر چیز، نیازمند وجود روابط گرم و کارآ در بین اعضای جامعه است که تحمل و مدارای اجتماعی، انسجام و وفاق اجتماعی و در نهایت، نظم اجتماعی پویا را ممکن می‌سازد. امنیت اجتماعی مبنای قضاوت درم مورد میزان وجود امنیت، به مفهوم کلی، در جامعه بوده و توانایی دولت‌ها با آن سنجیده می‌شود. به اعتباری، امنیت اجتماعی را می‌توان در طبقه

ABSTRACT

بندی و سلسله مراتب امنیت ، در طبقات پایین قرار داد. امنیت اجتماعی، زیر بنای امنیت ملی محسوب می شود، به گونه ای که ابتدایی ترین وظایف دولت ها، برقراری امنیت اجتماعی است (ربیعی، ۱۳۸۴). در نتیجه ، امنیت به معنای برقراری و حفظ شرایطی است که در آن نیل به اهداف و مطلوب های اجتماعی ، بدون هر نوع تهدید و هراس باشد. دو جزء مهم امنیت ، رهایی از خوف و ترس است ، نکته ای که در آیه ۴ سوره قریش بر آن تکیه شده است (امیری، ۱۳۸۹) مفهوم امنیت مصونیت از تعرض و تصرف اجباری بدون رضایت است. امنیت در مورد افراد به این معناست که مردم هراس و بیمی نسبت به حقوق و آزادی های مشروع خود نداشته باشند. و به هیچ عنوان حقوق آنان به مخاطره نیفتاده و هیچ عاملی حقوق مشروع آنها را تهدید نکند. لزوم و ضرورت امنیت در جامعه به این مفهوم، از طبیعت حقوق بشری ناشی می گردد. در این رابطه مخاطره شامل هر نوع عوامل اجتماعی است که منجر به نقض حقوق مشروع افراد می شود.

اما احساس امنیت در یک جامعه به همان اندازه مهم است که وجود امنیت در آن جامعه، به گونه ای که برخی از کارشناسان وجود احساس امنیت را مهم تر از وجود امنیت در آن جامعه می دانند. احساس امنیت در یک جامعه به احساس امنیت روانی

شهروندان از میزان وجود یا عدم وجود جرم و شرایط جرم‌خیز در آن جامعه باز می‌گردد و در شرایط عادی هر مقدار فراوانی جرم و شرایط جرم‌خیز بالاتر باشد احساس امنیت شهروندان پایین‌تر است. ولی این احساس ناامنی صرفاً منبعث از عدم وجود امنیت در آن جامعه نخواهد بود ممکن است در جامعه‌ای امنیت وجود داشته باشد لیکن شهروندان آن احساس امنیت نکنند و بالعکس (امیدی، ۱۳۹۲).

امنیت فردی، از دو بستر درونی و بیرونی سرچشمه می‌گیرد. بستر درونی امنیت، معطوف به ایمان به خداوند و آگاهی از خویشتن است که از آن تحت عنوان امنیت هستی‌شناختی نیز یاد شده است و بستر بیرونی، معطوف به جهان خارج و فضای اجتماعی و به تعبیری فرهنگ است که با تمرکز بر مجموعه هنجارها و قوانین و درجه تعهد جمعی و فردی به اجرای آن‌ها و نیز توان و امکانات سازمان‌های رسمی و غیر رسمی متولی امنیت فراهم می‌شود. تا جامعه قادر به نیل به اهداف و کمال مطلوب‌های اصلی خود شود که در معنای عام خود، از آن تحت عنوان امنیت عمومی یاد می‌شود. (لاتین، ۱۳۸۶) ره پیک (۱۳۸۵)، عموم را به عنوان مرجع امنیت لقی می‌کند و سه بعد برای آن در نظر می‌گیرد. بعد مادی، به معنی حفظ حیات مادی و معنوی، آسایش، اموال، حیثیت و آبروی مردم، بعد ذهنی، یعنی حفظ نظم

ABSTRACT

عمومی و اخلاق حسنه و سوم بعد نهادی، یعنی تقویت پلیس و سایر نهادهای مربوط . وی، هم چنین تهدید هر یک از ابعاد مرجع امنیت را به عنوان تهدیدی برای امنیت عمومی قلمداد می نماید. برخی نیز در مطالعات خود، فرد را به عنوان مرجع امنیت عمومی معرفی نموده اند. مثلاً: "نظریه انتقادی، نارضایتی در حوزه فردی را عامل ناامنی و بروز بی ثباتی در حوزه داخلی می داند. آن ها به عنوان فضای مولد امنیت در سکون ، ممکن نیست و برای درک مفهوم امنیت نیز، باید بستر آن به عنوان فضای مولد امنیت، مورد توجه قرار گیرد (افتخاری، ۱۳۸۱). کن بوث نیز در میان آن هاست، پایه گذار مکتب انتقادی در حوزه امنیت، کن بوث است. هرچند او، امنیت عمومی را به طور خاص مورد توجه قرار نداده است، اما بنابر دیدگاه او، امنیت فقدان هرگونه تهدید است. احساس آزادی افراد یا گروه ها در برابر موانعی است که آن ها را از انتخاب های آزادانه باز می دارد (موتیمر، ۲۰۰۹). بنابراین، جرم و خشونت هم می توانند از جمله این موانع باشند.

شاید مرجع امنیت عمومی و یا دایره مسائلی که به آن مربوط می شود در نظریات مختلف متفاوت باشد، اما نظریاتی که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به مقوله امنیت عمومی پرداخته اند، براین نکته اتفاق نظر دارند، جرم و خشونت از جمله مهم

ترین عواملی هستند که می توانند امنیت عمومی و نظم اجتماعی را با مخاطره روبه رو سازند. علی رغم این که جامعه عاری از جرم وجود ندارد، نمی توان از این واقعیت گذشت که اقدامات مجرمانه ، مهم ترین عواملی هستند که امنیت عمومی را با خطر مواجه می سازند. البته صرف وقوع جرم ، امنیت عمومی به خطر نمی افتد بلکه کمیت و کیفیت جرمی که حادث می شود، اهمیت دارد. جرایم باید وجه ذهنی امنیت عمومی را مخدوش سازند تا مسئله ای امنیتی به حساب آید(ره پیک، ۱۳۸۵) به عبارت دیگر، وقتی میزان ارتکاب جرم یا کیفیت آن، از حد تحمل مردم خارج گردد، آن گاه به تهدیدی برای امنیت بدل می شود زیرا می تواند با تخریب نظم اجتماعی ، نظم سیاسی (دولت) را به خطر اندازد (نیلد، ۱۹۹۹)

امنیت و انتظام اجتماعی، همواره به عنوان یکی از نیازهای اساسی انسان و جوامع انسانی مطرح بوده اند و دردوره جدید، وجود و میزان امنیت و انتظام اجتماعی از شاخصه های توسعه است و تامین نظم و امنیت ، فی نفسه از اهمیت فراوانی برای حیات جوامع برخوردار است و از اصلی ترین کار ویژه های حکومت ، تامین امنیت برای سرزمین و جامعه تحت حاکمیتشان ، در مقیاس های داخلی و خارجی بوده است.(غفاری، ۱۳۹۰) توجه به امنیت که در آن اعضای جامعه بشری حریم خود

ABSTRACT

را از هرگونه تعرض و تهدیدی مصون بدانند خواسته دیرپای بشر است در جامعه کنونی هر روز امکان مخدوش شدن حریم امنیت اشخاص به وسیله عوامل مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی وجود دارد.

در تحقیقی که توسط اصلانی (۱۳۸۸) انجام شده است به بررسی رابطه بین مهاجرت و امنیت پرداخته شده است. هدف اصلی این پژوهش تعیین اثرگذاری پدیده مهاجرت بر مؤلفه‌های اجتماعی امنیت ملی و آزمون رابطه‌ای متغیرهای اجتماعی پدیده مهاجرت در کشور با امنیت ملی طی سه دهه اخیر بوده است. در این تحقیق به مبانی نظری مهاجرت، نظریه‌ها و مدل‌های مهاجرت روستایی، نظریه‌های روابط شهر و روستا، مدل‌های رایج در روابط شهر و روستا، نظریه‌های مکان مرکز، انواع مهاجرت، توسعه و نقش آن در تشدید مهاجرت، مهاجرت و حاشیه‌نشینی، امنیت ملی. اثرات و پیامدهای مهاجرت در ایران، تأثیر توسعه بر روند مهاجرت‌های داخلی، شهرنشینی و تحرک جغرافیایی در ایران، تأثیر تغییرات شبکه‌های شهری در تشدید مهاجرت‌های داخلی، مروی بر تحولات اجتماعی، اقتصادی و جمعیتی معاصر در ایران، مهاجرت به مناطق شهری و تأثیر آن بر افزایش جمعیت شهرها، تأثیر روند مهاجرت و گسترش شهرنشینی، مهاجران و آسیب‌پذیری‌های اجتماعی، پیامدهای

اجتماعی مهاجرت پرداخته شده است و نتیجه تحقیق نشان‌دهنده وجود رابطه بین مهاجرت و امنیت بوده است.

پیامدهای ازدواج زنان ایرانی با اتباع بیگانه تحقیق دیگری است که توسط سید شکری و استاد رحیمی (۱۳۸۷) نگارش شده است. این تحقیق بر آن بوده است تا با بررسی پیامدهای ازدواج زنان ایرانی با اتباع بیگانه و به ویژه افغانی در حوزه پیامدهای حقوقی، پیامدهای اجتماعی، پیامدهای امنیتی و پیامدهای فرهنگی به ویژه برخی دیگر از آثار و تبعات اینگونه ازدواج‌ها بپردازد. طبق داده‌های این تحقیق از پیامدهای ازدواج زنان ایرانی با اتباع افغانی افزایش خودکشی (به ویژه زنان ایرانی) بوده است. به عبارتی بین ازدواج زنان ایرانی و افغانه با خودکشی آنها (زنان ایرانی) رابطه معنی‌داری مشاهده شده است.

تأثیر حضور اتباع افغانی بر امنیت عمومی شهرستان ورامین عنوان تحقیقی است که توسط عبدالوند صورت گرفته و در سال (۱۳۸۹) انجام شده است. این پژوهش در پی روشن کردن تأثیرات امنیتی مهاجرت اتباع افغانی به ایران بخصوص شهر ورامین در قالب اعتیاد، سرقت و مفاسد اخلاقی انجام گرفته و نتایج حاصل نیز نشان داد که مهاجرت افغانی‌ها به شهر ورامین از جنبه‌های مختلف تبعات امنیتی منفی بر

ABSTRACT

این شهرستان به بار آورده است به عبارت دیگر می‌توان گفت که مهاجرت ناگهانی و گسترده از یک مکان جغرافیایی به مکان دیگر با ویژگی‌های مختلف می‌تواند امنیت آن را به هم بزند.

روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف در گروه تحقیقات کاربردی و به لحاظ روش در گروه تحقیقات توصیفی - پیمایشی قرار دارد. جامعه آماری مورد مطالعه در این تحقیق شامل شهروندان شهر مقدس مشهد می‌باشند که به دلیل گستردگی جغرافیایی جامعه مورد نظر برای انتخاب نمونه آماری مورد مطالعه از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای استفاده شده است. برای محاسبه حجم نمونه از روش گرجسی و مورگان استفاده شده است که گروه مورد بررسی شامل تعداد ۳۸۴ نفر از شهروندان شهر مقدس مشهد می‌باشند. روش جمع‌آوری اطلاعات در این تحقیق پرسشنامه محقق ساخته می‌باشد که روایی آن به شکل قضاوتی و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مورد تایید قرار گرفته است. با توجه به نتایج آزمون نرمال بودن داده‌ها که بیانگر غیر نرمال بودن توزیع داده‌های جمع‌آوری شده بوده است امکان استفاده از

روش های پارامتری مقدور نبوده و بدین جهت برای پاسخ به سوالات تحقیق از روش غیر پارامتری کروسکال والیس استفاده شده است

نتایج تحقیق :

اطلاعات جدول شماره یک نشان می دهد که در گروه مورد مطالعه تعداد ۲۹۹ نفر از گروه مردان و سایر اعضای نمونه از زنان انتخاب شده اند.

جدول شماره ۱) توزیع فراوانی مربوط به جنسیت پاسخ دهندگان

جنسیت	فراوانی	درصد
-------	---------	------

ABSTRACT

۷۸	۲۹۹	مرد
۲۲	۸۵	زن
۱۰۰	۳۸۴	جمع

بررسی نتایج حاصل از پاسخ های جمع آوری شده نشان می دهد که در نمونه آماری مورد مطالعه افرادی که دارای سنین بین ۴۱ تا ۵۰ سال بوده اند بزرگترین گروه سنی را تشکیل داده اند.

جدول شماره ۲) توزیع فراوانی بر اساس سن پاسخ دهندگان

سن	فراوانی	درصد
----	---------	------

۱۴	۵۵	زیر ۳۰ سال
۴۹	۱۹۰	۳۰ تا ۴۰ سال
۲۹	۱۱۲	۴۱ تا ۵۰ سال
۸	۲۷	بالای ۵۰ سال
۱۰۰	۳۸۴	جمع کل

اطلاعات جدول شماره سه نشان می دهد که در بین گروه مورد مطالعه تعداد افرادی که دارای تحصیلات کارشناسی بوده اند بالغ بر ۵۳ درصد بوده است.

جدول شماره ۳) توزیع فراوانی بر اساس میزان تحصیلات پاسخ دهندگان

میزان تحصیلات	فراوانی	درصد
دیپلم	۲۲	۶

ABSTRACT

۱۹	۷۴	فوق دیپلم
۵۳	۲۰۳	لیسانس
۲۲	۸۵	فوق لیسانس

برای استفاده از تکنیک‌های آماری ابتدا باید مشخص شود که داده‌های جمع‌آوری شده از توزیع نرمال برخوردار است. چون در صورت نرمال بودن توزیع داده‌های جمع‌آوری شده برای آزمون فرضیه‌ها می‌توان از آزمون‌های پارامتریک استفاده نمود و در صورت غیرنرمال بودن از آزمون‌های ناپارامتریک. برای تعیین نرمال بودن توزیع داده‌ها می‌توان از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف (K-S) استفاده کرد. فرض‌های آماری این آزمون به شرح زیر است.

H_0 : داده‌ها دارای توزیع نرمال است.

H_1 : داده‌ها دارای توزیع نرمال نیست.

با توجه به نتیجه حاصل از انجام آزمون کولموگرف -اسمیرنوف(K-S) و غیر
نرمال بودن داده ها امکان استفاده از روش های پارامتری مقدور نبوده و بدین جهت
از آزمون کروسکال والیس استفاده شده است.

سوال شماره یک: آیا شهروندانی که تعامل بیشتری با مهاجران افغانی دارند احساس
امنیت اخلاقی کمتری دارند؟

نتیجه حاصل از به کارگیری آزمون کروسکال والیس نشان داده است شهروندانی
که تعامل بیشتری با مهاجران افغانی دارند احساس امنیت اخلاقی کمتری دارند.

میانگین رتبه ها	تعداد	
۲۲۸/۶۱	۵۲	تعامل کم
۱۹۲/۱۰	۱۱۹	تعامل متوسط
۱۸۳/۹۱	۲۱۳	تعامل زیاد

ABSTRACT

	۳۸۴	کل
--	-----	----

۷/۷۸۶	مربع کای
۲	درجه آزادی
۰/۰۲۰	معنی سطح داری

سوال شماره دو: آیا شهروندانی که تعامل بیشتری با مهاجران افغانی دارند احساس

امنیت جانی کمتری دارند؟

نتیجه حاصل از به کارگیری آزمون کروسکال والیس نشان داده است شهروندانی که دارای سطح تعامل متفاوتی با مهاجران افغانی هستند احساس امنیت اخلاقی متفاوتی ندارند.

میانگین رتبه ها	تعداد	
۲۱۴/۴۰	۵۲	تعامل کم
۱۹۴/۴۰	۱۱۹	تعامل متوسط
۱۸۶/۰۹	۲۱۳	تعامل زیاد
	۳۸۴	کل

۳/۲۸۸	مربع کای
۲	درجه آزادی

ABSTRACT

۰/۱۹۳	معنی	سطح
		داری

سوال شماره سه: آیا شهروندانی که تعامل بیشتری با مهاجران افغانی دارند احساس امنیت مالی کمتری دارند؟

نتیجه حاصل از به کارگیری آزمون کروسکال والیس نشان داده است شهروندانی که تعامل بیشتری با مهاجران افغانی دارند احساس امنیت مالی کمتری دارند

میانگین رتبه ها	تعداد	
۲۲۶/۱۱	۵۲	تعامل کم
۱۹۴/۲۱	۱۱۹	تعامل متوسط

۱۸۳/۳۴	۲۱۳	تعامل زیاد
	۳۸۴	کل

۷/۱۹۲	مربع کای
۲	درجه آزادی
۰/۰۲۷	سطح معنی داری

مهاجرت به عنوان پدیده اجتماعی دارای پیامدها و بازتاب‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست‌محیطی و سیاسی و امنیتی می‌باشد. یکی از مباحث مهم در بحث مهاجرت، ارتباط آن با امنیت از ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، زیست‌محیطی است نتیجه تحقیق حاضر نشان داده است که حضور مهاجران افغانی و میزان تعامل شهروندان با این مهاجران توانسته است موجبات کاهش احساس امنیت مالی و امنیت اخلاقی را فراهم کند. با توجه به تعداد مهاجران افغانی و همچنین

ABSTRACT

توزیع جغرافیایی وسیع این افراد در سراسر کشور، اخذ تدابیر مهم در جهت مدیریت آثار ناشی از حضور افغانه، بر دوش تصمیم گیرندگان جمهوری اسلامی ایران سنگینی می کند.

منابع و ماخذ:

- ۱- رزگانی، مسیح (۱۳۸۵) «مهاجرت، فرهنگ پذیری و هویت ملی» فصلنامه کلکین، سال سوم، شماره هشتم و نهم، پاییز و زمستان ۱۳۸۵.
- ۲- افتخاری، اصغر (۱۳۸۱) تحلیل انتقادی امنیت، فصلنامه مطالعات راهبردی، ۵ (۲)
- ۳- امیدی، هادی (۱۳۹۲) بررسی نقش حضور اتباع افغانی بر احساس امنیت شهروندان دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه
- ۴- امیری، عبدالرضا (۱۳۸۷) بحران های طبیعی و نظم اجتماعی، تهران، سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا، پژوهشکده امنیتی انتظامی
- ۵- ترابی، یوسف و گودرزی، آیت (۱۳۸۳) ارزش ها و امنیت اجتماعی فصلنامه دانش انتظامی، سال ششم، شماره دوم، تهران، دانشگاه علوم انتظامی
- ۶- جاوید، ابوالقاسم، مجسمه داوود با هیئت بودایی، ۱۳۸۶/۱۱/۲۱

- ۷- ربیعی، علی (۱۳۸۴) مطالعات امنیت ملی، مقدمه ای بر نظریه های امنیت ملی در جهان سوم، تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی
- ۸- ره پیک، سیامک (۱۳۸۵) درک امنیت عمومی، فصلنامه امنیت عمومی، ۱ (۱)
- ۹- زنجانی، حبیب الله (۱۳۸۰) مهاجرت، تهران، انتشارات سمت
- ۱۰- سجادی پور، سید محمد کاظم (۱۳۸۴) چارچوب مفهومی و عملیاتی در مدیریت مهاجرت بین المللی، تحقیقات جغرافیایی، شماره ۷۸
- ۱۱- شاکری، مهرداد (۱۳۸۶) «افغانها همچنان اخراج می شوند؛ از اینجا رانده، از آنجا مانده»، روزنامه اعتماد، اردیبهشت ۱۳۸۶.
- ۱۲- <http://rood-jarey.blogfa.com/post-3.aspx>
- ۱۳- شفایی، حامد، اوضاع مهاجرین افغانستان (الف)، ۱۳۸۷/۱/۱۰:
- ۱۴- <http://www.mashal.org/home/main/hejtemahi.php?i=00110>
- ۱۵- شفایی، حامد، نگاهی به اخراج مهاجرین افغانی از ایران (ب)، ۱۳۸۷/۱/۸:
- ۱۶- کاپور، دوش و مک هال، جان (۱۳۸۶) تبهکاری و مهاجرت، بانک مقالات سایت اینترنتی باشگاه اندیشه
- ۱۷- لاتین، دبور (۱۳۸۶) بیم و مدرنیزاسیون تاملی، ترجمه مریم رفعت جاه، فصل نامه ارغنون، شماره ۱۸، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۱۸- ماندال، رابرت (۱۳۷۹) چهره متغیر امنیت ملی، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی
- ۱۹- نیلد، راشل (۱۳۸۷) نظارت شهروندان بر امنیت، ترجمه ساسان رستمی و الهام علی نسب، مجموعه مقالات برون سپاری و مشارکت مردم در امور پلیسی، تهران، سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا

20-Anoil,w(1992) international migration and European security instytut studio politycznych polskij akademii naukTwarsaw

ABSTRACT

- 21-Boyle,p(2009) migration,international encyclopedia of human geography
- 22-Mutimer,david(2009) beyond strategy:critical thinking and the new security studies,in caiq,a.snyder(ed) contemporary security and strategy
- 23- Waters,j.l(2009) immigration,international encyclopedia of human geography